

Kunnskapsdepartementet

postmottak@kd.dep.no

Oslo 19. januar 2015

Hørings svar – forslag til endringer i barnehageloven og tilhørende forskrifter.

Vi viser til departementets utsendelse av 17. november 2014 med forslag til endringer i *lov av 17. juli 2005 nr. 64* med tilhørende forskrifter.

IKO-Kirkelig pedagogisk senter har følgende kommentarer til de tre foreslåtte endringene.

Gi Fylkesmannen mulighet til å føre tilsyn med barnehager

IKO støtter dette forslaget. Å gi Fylkesmannen mulighet til å føre tilsyn er et steg i riktig retning. IKO mener at hele tilsynsansvaret bør plasseres hos Fylkesmannen.

Presisering av barnehagens adgang til å arbeide med dokumentasjon og vurdering

IKO støtter forslaget om å flytte bestemmelsen om arbeid med dokumentasjon og vurdering til §2 i barnehageloven, og mener det vil understreke viktigheten av denne delen av barnehagens arbeid.

Men IKO mener at forslagene innebærer endringer, ikke presiseringer. Dette gjelder både barns personvern, foreldres rett til å ta valg for sine barn, og det pedagogiske personalets mulighet for å foreta selvstendige faglige vurderinger og valg.

Mer dokumentasjon og registrering av barn?

IKO's Barnehagekontor yter service overfor sine medlemmer som er 170 menighets- og organisasjonsbarnehager spredt over hele landet. IKO er kjent med at det finnes ulik praksis knyttet til dokumentasjon og vurdering i barnehagen. Det finnes også ulik forståelse av hvilke former for dokumentasjon og kartlegging som krever foreldrenes samtykke. Det er viktig at lovverkets regulering blir tydeliggjort for barnehagene slik at barns beste blir ivarettatt. IKO mener at lovforslaget utvider grensene for hva barnehagene kan foreta seg i en retning som svekker barns personvern.

Rammeplanen kapittel 4 *Planlegging, dokumentasjon og vurdering* sier at

Viten om personalets arbeid og barns virksomhet i barnehagen er viktig som grunnlag for barnehagens utvikling. Dokumentasjon kan være et middel for å få fram ulike oppfatninger og åpne for en kritisk og reflekterende praksis. (side 55)

Videre sier rammeplanen:

Dokumentasjon knyttet til enkeltbarn kan nyttes i tilknytning til samarbeid med hjelpeinstanser utenfor barnehagen når dette skjer i samarbeid og forståelse med barnas foreldre/foresatte. Dersom det skal settes opp spesifikke mål for enkeltbarn, må

dette ha en begrunnelse, og målene må settes i samarbeid med foreldrene og eventuelle samarbeidspartnere utenfor barnehagen. (side 55)

Rammeplanen kap 4. setter rammer for hvordan arbeidet med dokumentasjon og vurdering skal praktiseres. Her retter arbeidet med dokumentasjon og vurdering seg til personalets arbeid, barnehagens innhold og barns virksomhet. Det innebærer ikke registrering av barns ferdigheter og kunnskaper med tanke på målsettinger for det enkelte barn. I høringsnotatet, kapittel 6, argumenterer departementet, slik IKO leser det, for at behandling av personopplysninger, også de sensitive, er forutsetninger for å oppfylle barnehagelovens §2; 3. 4. og 5.ledd. Argumentasjonen innebærer slik IKO ser det en flytting av grenser for hva barnehagen skal dokumentere. Denne endringen innebærer en reell mulighet for økning i registrering av opplysninger om barn, og en utvidelse av hva som registreres og hvordan det registreres. IKO mener dette vil kunne gå utover barns personvern.

Foreldrenes rett til samtykke

Barnehageloven §1 *Barnehagens formål* sier at

*«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barns behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling»
«Et etisk perspektiv må legges til grunn ved dokumentasjon av barns lek, læring og arbeid. Både barn og foreldre kan reagere dersom for mye av det som barn sier og gjør blir gjort til gjenstand for skriftlig observasjon og vurdering.» (side 55)*

Foresattes rett til medvirkning om sitt barns hverdag er omtalt flere steder i både barnehageloven og rammeplanen. Barnehage er en rett, ikke en plikt. Foreldrene velger hvordan de vil organisere omsorgen for barnet sitt, og de har ansvar for å ivareta sitt barns interesser. Forslaget om å fjerne kravet om å innhente foreldrenes informerte samtykke i arbeid med dokumentasjon og vurdering av enkeltbarnet svekker foreldrenes mulighet til å ta ansvar for barnet sitt, og dermed barnets personvern.

Ansvar for valg av metoder for dokumentasjon og vurdering

Departementet fastslår et behov for presisering av hvem som skal ha ansvaret for system, verktøy og metoder for observasjon og vurdering. Slik lovforslaget er presentert, oppfatter IKO at det innebærer en endring, ikke en presisering. Etter IKOs oppfatning finnes en presisering allerede i forskriften.

”Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Den enkelte barnehage står fritt til å velge metoder og omfang ut fra lokale forutsetninger og behov.” (side 53)

”Barnehagens styrer har et overordnet ansvar for at den pedagogiske virksomheten vurderes på en planlagt, systematisk og åpen måte. Styreren må sørge for at vurderingen foregår i forståelse med foreldrene og personalgruppen. Barnehagens foreldreråd og samarbeidsutvalg skal ha mulighet til reell innflytelse på vurderingsprosessen. Hvordan vurderingen av barnehagens arbeid skal gjennomføres, må nedfelles i årsplanen: Hva som skal vurderes, hva hensikten er, hvem som skal delta i vurderingsarbeidet og hvordan og når.” (side 56)

Valg av dokumentasjon og vurderingsmetoder må tilligge dem som har faglig kompetanse til å foreta valget.

Ikke alle eiere av barnehager har barnehagefaglig kompetanse. Eierstyrene kan mangle både den faglige kunnskapen, inngående kjennskap til barnehageloven og rammeplanen, og innsikt i barnehageprofesjonens etikk. Uten denne kompetansen blir det vanskelig å foreta faglige og skjønnsmessige valg. Mange av de eierne IKO kjenner til er klar over dette, og har stor tillit til at styrerne ivaretar den faglige ledelsen av barnehagen på en god måte.

IKO mener at det overordnede ansvaret bør ligge hos barnehagestyrer, og kan ikke anbefale at valg av metoder for pedagogisk dokumentasjon og vurdering flyttes til eierne.

Barn er kanskje den gruppen mennesker i samfunnet som i størst grad merker effektene av politikk uten å ha noe å si. Dette legger et stort ansvar på alle for å ivareta barns perspektiv. Den foreslåtte lovendringen innebærer å flytte ansvar for beslutninger vedrørende barn, bort fra de som er involvert i barnet, enten det er foreldrenes svekkede rett til samtykke, eller styrer som fratras ansvar for valg av pedagogisk verktøy når det gjelder dokumentasjon og vurdering. IKO mener at et overordnet ansvar plassert hos styrer, og en understreking av det viktige samarbeidet med hjemmet og foreldres rett til samtykke er en riktigere vei å gå..

Begrepet "barnehagelærer" erstatter begrepet "førskolelærer"

IKO støtter dette forslaget. Endring fra førskolelærer til barnehagelærer er en nødvendig konsekvens av navneendringen i utdanningen.

Vennlig hilsen
IKO-Kirkelig pedagogisk senter

Marianne Uri Øverland
Direktør

Marte Eriksen
Rådgiver